

Abstracte

Medgyesy S. Norbert - „Fii binevenită, Mamă Preafrumoasă, dăruitoare de mântuire...”. Cântec euharistic tradus de Kájoni János (Ioan Căianu) și cuprins în Hymnariumul său

În acest studiu sunt publicate pentru prima dată patru cântece euharistice din Hymnarium-ul călugărului franciscan transilvan Kájoni János redactat între anii 1659 și 1677. Aceste patru cântece, singurele păstrate din acest manuscris, sunt cel mai probabil propriile traduceri literare ale lui Kájoni. Hymnarium-ul conținea versurile pentru șaisprezece imnuri, secvențe și cântece pioase. dintre acestea, Kájoni a pregătit traducerile a opt dintre acestea, la care a adăugat (propria?) rugăciune latină în versuri, „Iduez lega, aldot szep Mana”. Secvența „Ave caro Christi chara...” a fost culeasă de călugărul iezuit Gergely Vásárhelyi și inclusă în *Keresztieni tudomanyrak reovid summaia* (Vienna, 1617). Însă Kájoni nu a folosit această versiune; atât cuvintele și versificația din varianta sa diferă complet de cea a lui Vásárhelyi. Transpoziția „Ave verum corpus natum” este o operă de sine stătătoare, independentă de cea publicată de Vásárhelyi, de textul din *Utítárs* (Bratisava, 1643) sau de tipăritura *Cantionale Catholicum* (Csíksomlyó, 1676). Din analiza frazeologiei și metaforelor cu suport teologic se poate demonstra că aceste traduceri nu sunt doar versiuni mot-a-mot ale textului latin, fiind evidente eforturile remarcabile ale lui Caioni de a înfrumuseța și a face mai inteligibil discursul, într-o formă care rămâne plăcută și în zilele noastre.

Fejős Zoltán - Oszkár Mailand despre muzeele etnografice din Paris. Model pentru o istorie transnațională a muzeului

Oszkár Mailand (1858-1924), colecționarul și folcloristul maghiar transilvănean, a studiat la Paris, timp de șase săptămâni, muzeele etnografice din orașul luminilor. A vizitat Muzeul Cluny, Muzeul urban Carnavalet, Luvrul, precum și sălile de etnografie comparată de la Hotel des Invalides (Musée d'artillerie). Însă majoritatea timpului și l-a petrecut în independentul Musée d'Ethnographie du Trocadéro. Articolul publică lucrarea lui Mailand Oszkár despre istoria muzeului din 1887, însoțit de note explicative și un eseu introductiv.

Nagy Zsolt - Moștenirea lui Nyárády Erazmus Gyula ajunsă în străinătate

Până acum s-a estimat că ierbarul lui Nyárády Erazmus Gyula conține aproximativ 90.000 de coli. În ultimele trei decenii acest ierbar moștenit de la renumitul botanist, ajuns acum în instituțiile publice din România și Ungaria, dar și în colecțiile particulare, a fost studiat și elaborat de Váczy Kálmán, Bartha Sándor și în special de Bartók Katalin. Însă despre colile botanistului care au ajuns în străinătate nu dispunem de informații. Acest studiu dorește să umple oarecum acest gol: în primul rând, atrage atenția asupra acelor coli, care se află în arhivele celor mai mari grădini botanice, muzeelor de istorie naturală și universităților din întreaga lume. În al doilea rând, oferă detalii și concluzii despre circumstanțele colectării taxoanelor preparate;

prezintă cauzele în urma căror aceste coli au ajuns în străinătate; oferă date pentru cunoașterea rețelei sociale profesionale a lui Nyárády; dar pune accentul și pe faptul că moștenirea, cunoscută până acum ca având aproximativ 90.000 de coli, poate fi amplificată nu numai cu materialul din străinătate, dar și cu colile necunoscute până acum, care se află în colecțiile locale.

Magyar Zoltán - Făpturi ale Preistoriei mitice. Legende despre uriași în folclorul maghiar

Legende istorice antice referitoare la epocile preistorice alcătuiesc sub multe aspecte un grup aparte în seria tematică a legendelor istorice. Importanța lor este subliniată și prin includerea acestora într-o categorie distinctă în cataloagele dedicate legendelor de către cercetătorii secolului al XX-lea. Acest grup special de texte în cadrul folclorului maghiar, la granița dintre legendele istorice și legendele legate de credințele populare, includ mai ales tradițiile legate de giganți și zâne, prezentați ca foștii locuitori ai Pământului (sau ai anumitor locuri). Acest studiu investighează tradiția folclorică maghiară cu privire la giganți: toate acele legende devenite povești care le prezintă trăsăturile, acțiunile și condițiile dispariției, multe dintre acestea bazate pe elemente fizice sau antropice ale peisajului (identificate topografic sau arheologic). În folclorul maghiar, mai ales în Transilvania, tradițiile legate de giganți sunt foarte numeroase. În secolele XIX-XX, majoritatea castelelor, ruinelor sau fortificațiilor preistorice sunt atribuite acestor „uriași” care le-au construit și locuit pentru o lungă perioadă de timp.

Papp Kinga - Narațiuni despre ocuparea de către catolici a bisericii reformate din Micloșoara (jud. Covasna)

Articolul culege narațiunile despre ocuparea bisericii reformate din Micloșoara și schimbarea forțată a confesiunii comunității locale din secolul al 18-lea. Izvoarele adunate arată că situația luteranilor din Micloșoara apare de mai multe ori în centrul atenției de-a lungul secolului, în diferite cereri, ascultări de martori, scrisori și lucrări de istoria bisericii. Documentele legate de ocuparea forțată a bisericii nu numai că documentează evenimentul, dar și ilustrează cum acest eveniment devine parte a memoriei comunitare, fiind apoi transformat într-un loc al memoriei, când dispare caracterul personal al evenimentului.

Bajkó Árpád-István - „Iertăciunile” (versuri funerare) din Gheorgheni (jud. Cluj) în mijlocul secolului al 20-lea. Reprezentări ale corpului uman în textele funerare compuse de specialistul Jaskó István 'Pitti'

Lucrarea vizează versurile funerare, „iertăciunile”, compuse de specialistul Jaskó István 'Pitti' (1929–2013) din satul Gheorghieni (jud. Cluj), în contextul oralității și scripturalității populare. Putem afirma că textele compuse de Jaskó István 'Pitti' pot fi interpretate ca o formă particulară

a memoriei comunitare: Imaginile bolii și sănătății care se desprind din textele iertăciunilor păstrate în arhiva de manuscrise a familiei, reprezentarea textuală a procesului morții, corpul uman care suferă de bolile și accidente des întâlnite în texte constituie centrul analizei etnografice. Pe baza surselor textuale primare (42 de versuri funerare, interviuri etc.) paralel cu evidențierea aspectelor semantice, cu clasificarea tipurilor de boli și cauzelor deceselor, se prezintă procesul de redactare a biografiei decedatului, contextul formării și rostirii textelor rituale, activitatea legată de scris a specialistului.

Demjén Balázs Ádám - Istoria gimnaziilor Statusului Romano-Catolic din Transilvania, cu o privire specială asupra instituției din Târgu Mureș (1860-1862)

În secolul al XIX-lea, status-ul Romano-Catolic - o organizație autonomă, fondată de nobili în 1610, ca reacție la prevederile anti-catolice ale Dietei de la Bistrița - s-a axat pe dezvoltarea instituțională a rețelei sale de școli. Lucrarea de față prezintă istoria celor opt școli secundare preluate de Status după Revoluția din 1848-1849 și promulgarea legii educaționale "Organisationsentwurf" din 1849.

Instituția din Târgu Mureș necesită o atenție specială datorită diversității confesionale (romano-catolici, reformați și greco-catolici) și etnice (maghiari, germani și români) precum și datorită dimensiunii (peste 10000 de locuitori) și poziției sale, la care se adaugă bogăția materialului documentar disponibil. Sursele documentare includ rapoarte sistematice de final de an a burselor, însoțite de o documentare extrem de detaliată a curriculum-ului. Sunt prezentate obiectele de studiu - latină, greacă veche, maghiară, germană, istorie și geografie, științe, precum și materii suplimentare cum ar fi caligrafia sau desenul și muzica. Sunt incluse de asemenea și detalii privind programul profesorilor, syllabi, precum și varianta oficială a manualelor de studiu publicate de instituție în 1850.

Furu Árpád - Contribuții privind studierea casei țărănești din Nord-Vestul Transilvaniei

Variatatea funcțională, structurală și ornamentală a caselor țărănești din nord vestul țării a avut un rol important în determinarea microzonelor arhitecturale ale regiunii. Evoluția caselor pornește de la locuința cu cuptorul în cameră și tindă liberă. Începând cu secolul al XVIII.-lea arhitectura satelor colonizate de șvabi a influențat și evoluția zonelor adiacente. La începutul secolului XX. în satele locuite de șvabi apar casele cu târnaț și fronton ornamental teșit dar și șurele largi tip hală cu porți variat ornamentate. Cealaltă zonă cu influență majoră este Maramureșul, de unde tehnicile legate de prelucrarea lemnului și ornamentală specifică se răspândește și în Țara Chioarului și Țara Lăpușului. O microzonă specifică este formată din satele de mineri din jurul orașului Baia Mare.

Halász Péter - „Mătușă Rózsi! Ați cules?” Date despre activitățile de cules ale maghiarilor din Moldova

Activitatea tradițională a oamenilor de a aduna produse din natură, fără a le înlocui, necesare pentru asigurarea necesităților de bază ale vieții este denumit în etnografie „cules”. Sunt trei grupuri de astfel de activități practicate de către maghiarii din Moldova. Primul grup cuprinde colectarea materialelor naturale ne-vii (pământ, piatră, ulei, apă dulce și sărată etc.), iar al doilea include colectarea materialelor și creaturilor vii (plante pentru hrana proprie și a animalelor dar și pentru leacuri ori alte scopuri). Cel de-al treilea grup cuprinde animalele (insecte, crabi, melci, broaște țestoase etc.) și produsele lor secundare (ouă de păsări, bălegar etc.). Ca rezultat al transformării vieții tradiționale a țaranului, astăzi diferitele forme ale culesului devin din ce în ce mai puțin practicate.

Szikszai Mária - Comunicarea simbolică pe platformele digitale în cadrul unei manifestări politice de stradă

Comunicarea simbolică pe platformele digitale într-o manifestare politică de stradă

Mass-media digitală este încă în fază incipientă: platforma Facebook a fost fondată în 2004, Twitter în 2006, iar popularitatea lor a cunoscut o creștere remarcabilă, până în 2017 primul depășind două miliarde de utilizatori, al doilea 330 milioane. Impactul lor este enorm și putem spune pe bună dreptate că societatea s-a mutat pe platformele digitale. Cu toate acestea, migrarea către platformele digitale nu înseamnă doar împachetarea și transferul inventarelor digitale, acest fenomen a dus la transformări majore în viața socială. Se schimbă discursul public, și în același timp, se schimbă și locul și modalitățile de reconciliere a valorilor sociale. Cu referire la exemplul descris în studiu: deși strada a rămas spațiul de manifestare a nemulțumirilor, el împărtășește acest rol cu suprafețele digitale.

Farkas Judit - „De la Valea Krishna până la Noua Vraja-dhama”. Un exemplu privind tradiția și inovarea în Gaudiya Vaishnavism

Mișcarea vestică Hare Krishna este exemplul perfect al unui fenomen cu originile în trecut dar care supraviețuiește prezentului: mișcarea se leagă de o mișcare hinduistă de reformă din secolul al XV-lea (gaudiya vaishnavism), conectând astfel prezentul cu o cultură îndepărtată (India) precum și cu o epocă din trecut, (Evul Mediu). Depășirea discrepanțelor dintre trecut și prezent, alături de conservarea și menținerea continuității sunt principalele scopuri ale mișcării. Tehnicile de legitimare din hinduism joacă un rol important în îndeplinirea acestor obiective. Lucrarea prezintă mecanismele și actorii acestor procese de legitimare printr-un studiu de caz: definirea și interpretarea văii Krishna ca un loc sfânt. Adepții Krishna cred că acum cca. 5000 de ani, Krishna a apărut pe Pământ în Vrindavan (Uttar Pradesh, la 144 km. sud de Delhi). Locul nașterii sale este un model exact al lumii spirituale iar unele interpretări susțin că acesta este prezent și în lumescul Vrindavan, ducându-și traiul în același fel ca în sfera spirituală. Astfel, Vrindavan și împrejurimile sale sunt considerate locuri sfinte și astăzi, unele dintre ele alcătuind cadrul de desfășurare a mitului. Numele emic a văii Krishna maghiare, Noul Vrajadhama, este o aluzie a cadrului mai larg a nașterii lui Krishna și la prima fază a vieții sale, Vrindavan. Numele

nu doar leagă cele două locuri, ci sugerează că valea Krishna este nu doar proiecția celui mai sfânt loc în krishnaism, Vrindavan ci și a variantei sale spirituale. Lucrarea de față își propune să demonstreze legătura dintre trecut și prezent, tradiție și inovație, pe baza exemplului transformării Văii Krishna într-un spațiu sacru.

A. Gergely András - **Dorința de putere și experiența puterii**

Prezentarea antropologică a comunicării, interpretării și a sistemelor de comunicare ale puterii nu este exclusiv o chestiune a științelor politice sau empirico-antropologică datorită funcțiilor lumii/vieții într-un spațiu ritualizat, unde tranziția între culturi și sisteme politice este mai degrabă un eveniment ritualizat în sine decât o stare „naturală” de ființare. Ritualurile puterii au întotdeauna un instrument de guvernare și auto-conservare în spațiul social, care în substanța sa concretă nu este altceva decât inserția exercițiului, legitimității și mecanismului puterii și violența. Cum devine violența un sistem, o normă permisivă, o lege comună tolerată, un privilegiu al inițiativilor și cum se transformă o operațiune atotcuprinzătoare într-o structură sau ideologie care generează „communitas”, conținând înțelesul care reflectă eficiența voinței și „valorile adevărului” sancționate de dinamicile erei noastre? Cum iau formă în structura socială „complicațiile” funcționale, stratificarea socială, rețeaua socială de contacte, interacțiunea, alături de conținutul funcțional, de continuitate și legitimitate, conform interacțiunilor sociale?

"Mohay Tamás - **Reflecții privind condiția femeii. Anna. Expoziția temporară a Muzeului „Haáz Rezső” din Odorheiu Secuiesc la Muzeul Național din Ungaria. 29 noiembrie 2017 – 30 aprilie 2018**

O expoziție cu titlul „ANNA” a fost deschisă la Muzeul Național Maghiar de la Budapesta în perioada noiembrie 2017-aprilie 2018. Expoziția prezintă povestea imaginară a unei femei care trebuie să decidă dacă păstrează sau nu un copil neplanificat. Povestea este plasată în Ținutul Secuiesc la mijlocul secolului al XX-lea. Expoziția ghidează vizitatorul pe cele două direcții alternative ale poveștii pe care le deschide decizia femeii. La finalul expoziției, cele două direcții se regăsesc în același punct. În eseuul său, autorul analizează expoziția și ridică o serie de semne de întrebare privind regulile sociale și respectul pentru viață.

Molnár Beáta - **Variații pe tema autenticității muzeului cu privire la trei expoziții în Ținutul Secuiesc**

Cele mai multe din obiectele dintr-un muzeu nu au fost create pentru a fi expuse. Aceste obiecte primesc principala semnificație de la cercetător sau muzeograf în cursul alcătuirii colecției sau a selecției materialului pentru expunere. Interpretarea lor este totodată determinat de conceptul de expoziție, așa cum este stabilit de curator, și nu în ultimul rând de modul în care vizitatorii se raportează la aceste artefacte. Ne obișnuim încet cu ideea că muzeele au trecut (și încă trec) prin multiple transformări, odată cu discursul asupra funcțiilor acestora. Până recent, conceptul și

contextul unui muzeu erau definite de constanță, stabilitate și o valoare constantă în timp, dar astăzi acestea s-au relativizat. Această relativitate încă ridică numeroase întrebări în muzeologie, în practica curatorială și, nu în ultimul rând în ochii vizitatorilor. În prezentul studiu, centrat pe trei expoziții, ne concentrăm asupra uneia dintre întrebările de bază în muzeologie, autenticitatea, punând în lumină factorii interni și externi care definesc și dau formă modului de a privi cum privim autenticitatea artefactului muzeal.